

הנאלצים לגור במעברה, מאיימים:

בלי ילדים, ראינו בצריף הזה התחלה לחיים משותפים. היינו אופטימיים. במור עצה אמרו כי במשך הזמן יקימו לנו שיכון לזוגות צעירים. האמנו להם, כמו כור לם כאן.

"היום, עם שלושה ילדים, אנחנו מרגיים שים כמו חיות בכלוב."

ליכלוך

ועכברושים

צאנו החוצה. קשה היה להאמין, אבל באבן-יהודה, במרץ 1972, עמדה לנגד עיני, חיה ונושמת, מעברה. לפני שמונה שנים, יצא ממנה אחרון העולים החדשים. היום, מאכלסים אותה צעירים ילידי הארץ. הנוף — לא נשתנה מאז שנות החמישים: על גיבעת חול הגובלת בפרדסי השרון וכביש חיפה-תל-אביב הישן ניצבים זועקים בעלבון צורב, 50 צריפוני אובסט. דרכי עפר בוציות מסירדות בין צריף לצריף. זוהמה וליכלוך מהווים מחבוא לעכברו שים. חבלי כביסה מתוחים בין גגון אובסט וצריפוני פח. ילדים משחקים בינות שיחי צבר יבשים. זוגות צעירים עומדים בפתח צריפונם הדל, מביטים בשיממון בנוף הר קודר.

"אני גרתי כאן עד לפני שנתיים," אמר זכריה. "היה לי מזל וקיבלתי ירושה. וער ברתני לבית של ממש. בעיניעקב, עלייד השכונה. אבל הלב שלי נשאר כאן. עם החברים. לולא נס הירושה שלי, הייתי נידון גם כן לחוסר תקווה כל חיי."

זכריה מוביל אותי. לצריף אחר. בצריפם של אבנר (24) גדסי וכוכבה (23) אשתו, התמונה דומה לזו של האידינים. צפיפות, צפיפות גוראה. לזוג שני ילדים, כוכבה ב-

נוף מול נוף

צריפים ואובסטונים מטים ליפול, לוחטים בקיץ וקפואים בחורף — דרכי עפר החופכות לבוץ עם גשם ראשון — ערימות אשפה וקדרות — זהו הנוף במעברת אבן-יהודה. (ברקע — בניין

מגורים מודרני, השייך לשכונת עין-יעקב). בתמונה מימין: הנוף האנושי. צעירי המעברה — כולם ילידי או כמעט ילידי הארץ — מקשיבים בריכוז, בעת אסיפת ההתמרדות בשבוע שעבר. מימין: אבנר גדסי. משמאל: סלימן.

אבינו, ברחביה, או על הכרמל, הגר בדירה, לא מרוחת במיוחד, של מאה מ"ר. היא לא ניתנת לתפישת בכלל למי שלא חי בעצמו בתנאים כאלה, לא חש את המתח, שחקת העצבים והמועקה שגורמת הי צפיפות הפיזית הגוראה. מתח ומועקה, שכאשר הם מצטברים, יום אחרי יום, שנה אחרי שנה — ללא תקווה לשינוי, אי-פעם — הם מסוגלים להטריף דעתו של אדם.

הלאה: רות ומשה כהן (25) נשואים שני תיים וחצי. ישנים על מיטה צרה בחדרון הזעיר, יחד עם שני ילדיהם הפעוטים (שנה ושלושה חודשים, ותינוק בן חודש). הלאה: הרצל כחלוני, 23, עומד להינשא בעוד חודשיים. בינתיים, מתגורר עם הוריו ו-10 אחים ואחיות — גם הם בצריפונים. הלאה: ציון דרכי, 29, דוחה שוב ושוב א תנישואיו לחברתו מכפר-סבא. נפרדנו

5 נפשות - ב־20 מ"ר

כולל 20 מ"ר. "כייסנו את הקירות בטאפטים, אומרת רחל, "כדי שזה ייראה כמו בית, אבל הדירה לא גדלה מזה. אנחנו מרגישים כמו בכלוב."

חודש השמיני. "איפה נגדל אותם?" הם שואלים בייאוש. לאיזה חיים הולכים הילדים שלנו? למה נותנים לעולים החדשים הכל — ואתנו דופקים?"

חומת

אדישות

מ ספר זכריה: אצלנו כולנו ממשפחות מרובות ילדים. כשאחד עומד לי הינשא, אין לו אפשרות לגור הלאה עם הוריו. כך בעצם הגענו לכאן. כשהמעברה עמדה לפני חיסולה פנינו למועצה וביקשנו פיתרון לזוגות הצעירים שלנו. אמרו לנו, בבקשה, בתור פיתרון זמני תוכלו לגור באובסטונים המפונים עליידי העולים הי דשים. ואחר כך גיבנה לכם שיכון לזוגות צעירים. כל פעם היתה המועצה עושה רשימה להרשמה לשיכון המובטח — אך עד היום לא הוקם השיכון. רק בזמן האי חרון התחלנו להבין שאנו עומדים כאן בפני חומת אדישות, ואם נמשיך להתאמץ להבטחות — נישאר ככה כל חיינו."

צלל העוני

עמוד חבלי-כביסה נראה כעלב המשקיף על העוני המודכא של שכונת האובסטונים. בצריפים פרימיטיביים אלה (בחזית: צריף שקירותיו לוחות עץ ונגו רעפים. מימין — קירות אובסט וגו פח), שנעזבו עליידי העולים הראשונים בישראל, מתגוררים אזרחים ילידי הארץ.

ביחוד כאשר אדם זה הוא יליד הארץ. הזוכר כי אפילו העולים שאובאו לארץ בשנות החמישים הקשות כבר אינם גרים במעברות, והרואה מה מקבל עולה תמגייע היום לארץ — בערד שהוא ומשפחתו, בגלל צורה מסוימת של צדק מזור שהוא אינו מסוגל להבינו, אינם מקבלים כל עזרה נידונים, אולי לכל חייהם. להמשיך

נבר 20 פעם בגלל זה. איך אפשר להתחתן ולהוליד ילדים ככה?"

"התמונה ברורה?" שואל אותי זכריה.

צדק

מוזר

התמונה ברורה. היא קשה קצת לתפישת, אולי, לזוג צעיר בצפון תל-